

Προς

ΑΔΜΗΕ

Δυρραχίου 89 και Κηφισού,

104 43 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου, Δρ. Μ. Μανουσάκη

Κοινοποίηση

ΥΠΕΝ

Μεσογείων 119,

101 92 Αθήνα

Υπόψη: κ. Γενικής Γραμματέως Ενέργειας & Ορυκτών Πόρων, Α. Σδούκου

ΡΑΕ

Πειραιώς 132,

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Επικ. Καθ. Α. Δαγούμα

ΘΕΜΑ: Δημόσια διαβούλευση του ΑΔΜΗΕ για την Τεχνική Απόφαση Διαδικασίας Ενοποιημένου Προγραμματισμού και την Αγορά Εξισορρόπησης

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 585

Αθήνα, 01.09.2020

Αξιότιμε κύριε Διευθύνοντα Σύμβουλε,

Κατ' αρχήν επιθυμούμε να επισημάνουμε ότι η πρόθεσή του Διαχειριστή να αλλάξει σε μεγάλο βαθμό την Τεχνική Απόφαση για τη Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού -κείμενο **κρίσιμο** για το πώς θα διαμορφώνονται οι τιμές στην Αγορά Εξισορρόπησης- σε ένα χρονικό σημείο σαράντα πέντε μόλις ημέρες πριν την έναρξη λειτουργίας της νέας Αγοράς Εξισορρόπησης δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα στους Συμμετέχοντες και **κρίνεται ως απαράδεκτη** στο πλαίσιο του ασφυκτικού χρονοδιαγράμματος που έχει τεθεί για την έναρξη των αγορών. Η δε θέση του ΑΔΜΗΕ στην πρόσφατη συνάντηση που οργανώθηκε στο ΥΠΕΝ σχετικά με την πρόβλεψη της ρυθμιστικής αυτής παρέμβασης μέσω της τελευταίας εγκριτικής

απόφασης του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης (ΦΕΚ Β' 2757/07.07.2020) είναι εντελώς παραπλανητική καθώς η πρόταση η οποία προστέθηκε στο Άρθρο 59 του κανονισμού («Στο συνολικό κόστος παροχής Ενέργειας Εξισορρόπησης δύναται να περιλαμβάνεται το εκτιμώμενο κόστος από την ενεργοποίηση σε πραγματικό χρόνο της Ισχύος Εξισορρόπησης.») δεν αποτέλεσε αντικείμενο της δημόσιας διαβούλευσης του κανονισμού αλλά προστέθηκε χωρίς καμία προηγούμενη ενημέρωση των Συμμετεχόντων στην εγκριτική απόφαση αυτού.

Όσον αφορά το κανονιστικό αντικείμενο της παρούσας διαβούλευσης, για πρώτη φορά προτείνεται τροποποίηση της αντικειμενικής συνάρτησης η οποία βελτιστοποιείται στο πλαίσιο της Διαδικασίας Ενοποιημένου Προγραμματισμού. Συγκεκριμένα, ο Διαχειριστής προτείνει να περιληφθεί στη συνάρτηση το αναμενόμενο κόστος Ενέργειας Εξισορρόπησης.

Όμως μια τέτοια ριζική αλλαγή επί των βασικών αρχών της Αγοράς Εξισορρόπησης δεν μπορεί να τίθεται απλά στο πλαίσιο μιας διαβούλευσης του Διαχειριστή. Αντιθέτως θα πρέπει να τυγχάνει αξιολόγησης και αποδοχής από τη ΡΑΕ στο πλαίσιο έγκρισης μεθοδολογιών και αφού έχει προηγηθεί διαβούλευση με την αγορά.

Επιπλέον η εν λόγω πρόταση τροποποίησης της Τεχνικής Απόφασης αντίκειται στο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, το Άρθρο 29 Παρ. 1 του Κανονισμού 2015/2195/ΕΕ ρητά αναφέρει ότι κάθε Διαχειριστής Συστήματος «χρησιμοποιεί οικονομικά αποδοτικές προσφορές ενέργειας εξισορρόπησης που είναι διαθέσιμες για παράδοση στην περιοχή ελέγχου του, με βάση κοινούς καταλόγους αξιολογικής κατάταξης ή ένα άλλο μοντέλο που καθορίζεται με την πρόταση όλων των ΔΣΜ σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5». Η πρόταση όλων των ΔΣΜ, όπως αυτή εγκρίθηκε από τον ACER τον Ιανουάριο 2020, δεν προβλέπει κάποιο άλλο μοντέλο.

Πέραν όλων των άλλων ρυθμιστικών και κανονιστικών προβλημάτων η αυθαίρετη τροποποίηση, που προτείνει ο ΑΔΜΗΕ, του προβλήματος βελτιστοποίησης -από τη λύση του οποίου και προκύπτουν οι τιμές στην Αγορά Εξισορρόπησης- εγείρει πολύ σημαντικά ερωτήματα επιστημονικής φύσης και συγκεκριμένα μαθηματικής και οικονομικής ορθότητας. Και αυτό διότι σε μία μεταβλητή απόφασης (Ισχύς Εξισορρόπησης) αντιστοιχίζονται δύο παράμετροι κόστους (η αντίστοιχη προσφορά σε ευρώ ανά MW του Συμμετέχοντα αλλά και η τεχνητή παράμετρος κόστους που εισηγείται ο ΑΔΜΗΕ). Αυτό όμως έρχεται σε αντίθεση με τη βασική αρχή των ανταγωνιστικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή για κάθε ξεχωριστό μέγεθος, αγαθό ή υπηρεσία που προσφέρεται από έναν Συμμετέχοντα να υπάρχει μία και μόνο οικονομική προσφορά τιμής, σχηματίζοντας ένα ζεύγος ποσότητας-τιμής, και η τιμή αυτή να βρίσκεται στη δική του και μόνο ευχέρεια απόφασης χωρίς παρεμβολή κανενός τρίτου.

Πρέπει επίσης να υπογραμμισθεί ότι η εισαγωγή όρων όπως το «αναμενόμενο κόστος» παραγωγής/παροχής ενός αγαθού/υπηρεσίας απαιτεί πολύ διαφορετική υλοποίηση του μαθηματικού αλγόριθμου βελτιστοποίησης και ουσιαστικά θεμελιώνει την ανάγκη ενός στοχαστικού μοντέλου έναντι του παρόντος ντετερμινιστικού, ενώ σε καμία περίπτωση δεν

υλοποιείται με μια απλοϊκή και αυθαίρετη εισαγωγή γραμμικών όρων στην αντικειμενική συνάρτηση χωρίς καμιά επιστημονική περαιτέρω τεκμηρίωση. Πιο συγκεκριμένα, εγείρονται ερωτήματα όπως:

- 1) Με ποια μεθοδολογία εκτιμήθηκαν οι συντελεστές / βάρη που εισάγονται και γιατί δεν παρατίθενται καθόλου σχετικά δεδομένα και υποθέσεις; Έγινε ανάλυση για την επίδρασή τους στα αποτελέσματα της Αγοράς Εξισορρόπησης και στις τιμές εξισορρόπησης και αποκλίσεων, δηλαδή στα θεμελιώδη μεγέθη της αγοράς που υπό κανονικές συνθήκες πρέπει να αντανακλούν ανταγωνιστικές προσφορές των Συμμετεχόντων και όχι εξωτερικές τεχνητές παραμέτρους επέμβασης;
- 2) Γιατί αγνοούνται όλα τα υπόλοιπα βήματα της Προσφοράς Ενέργειας Εξισορρόπησης που δύνανται να ενεργοποιηθούν σε πραγματικό χρόνο και εφαρμόζεται επιλεκτικά και στρεβλά η θεώρηση μόνον της τιμής του τελευταίου βήματος; Παρατηρείται δηλαδή το παράδοξο να αγνοείται εντελώς το πρώτο δυνητικό βήμα της Προσφοράς Ενέργειας Εξισορρόπησης, το οποίο έχει σαφέστατα μεγαλύτερη πιθανότητα να ενεργοποιηθεί έναντι του τελευταίου και παρόλ' αυτά να γίνεται αναφορά σε «αναμενόμενο κόστος».
- 3) Γιατί αγνοείται η επίδραση των ποσοτήτων των βημάτων της Προσφοράς Ενέργειας Εξισορρόπησης; Με την υλοποίηση που προτείνεται αντιμετωπίζονται ισοδύναμα -αλλά εντελώς στρεβλά και ενάντια ακόμη και στην κοινή λογική- δύο Συμμετέχοντες που προσφέρουν μεν την ίδια τιμή στο τελευταίο βήμα, εκ των οποίων όμως ο ένας προσφέρει 1 MWh και ο άλλος δεκάδες MWh.
- 4) Από τη στιγμή που τόσο η προσφερόμενη τιμή Ισχύος Εξισορρόπησης όσο και η τεχνητή παράμετρος του αναμενόμενου κόστους εξισορρόπησης είναι ενεργά κριτήρια καθορισμού της Ισχύος Εξισορρόπησης κάθε Συμμετέχοντα γιατί η Ισχύς Εξισορρόπησης αμείβεται μόνο με βάση τη μία από τις δύο αυτές παραμέτρους κόστους;
- 5) Ποια είναι η εκτίμηση του ΑΔΜΗΕ σχετικά με το κόστος και τον χρόνο υλοποίησης της τεχνικής αναβάθμισης των υποδομών του που θα επιτρέψει την ορθή θεώρηση των Προσφορών Ενέργειας Εξισορρόπησης κατά την λειτουργία των μονάδων που προσφέρουν αυτόματη εφεδρεία αποκατάστασης συχνότητας, όπως επιτάσσει το Άρθρο 29 Παρ. 1 του Κανονισμού 2015/2195/ΕΕ;

Συνεπώς, η προτεινόμενη τροποποίηση εισάγει θεμελιώδη στρέβλωση στη διαμόρφωση των τιμών και την εκκαθάριση της αγοράς και πλήττει άμεσα και ευθέως τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Επιπλέον, για να εφαρμοστεί μία αλλαγή τέτοιου εύρους στο κανονιστικό πλαίσιο απαιτείται αφενός πολύμηνη προετοιμασία των αρμόδιων Αρχών και Διαχειριστών και αφετέρου ετοιμότητα των Συμμετεχόντων στην Αγορά. Οι Συμμετέχοντες επί μήνες προετοιμάζαν τη στρατηγική υποβολής προσφορών στις διάφορες αγορές και διαδικασίες λαμβάνοντας υπόψη τα όσα προβλέπει η ισχύουσα μορφή του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και της Τεχνικής Απόφασης για τη Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού (ΔΕΠ) του ΑΔΜΗΕ. Η ανακοίνωση

της πρόθεσης του Διαχειριστή για εκ βάθρων τροποποίηση του κανονιστικού πλαισίου, λίγες μόνο ημέρες πριν την έναρξη των αγορών, χωρίς ουσιαστική διερεύνηση της λύσης που προτείνεται από το Ρυθμιστή αλλά και τους Συμμετέχοντες στην αγορά, η οποία αλλάζει ριζικά τον τρόπο λειτουργίας των σχετικών αγορών, υποχρεώνει τους Συμμετέχοντες να μεταβούν στο νέο μοντέλο λειτουργίας μη έχοντας την ευκαιρία να μελετήσουν τη στρατηγική τους και να επαναπροσδιορίσουν τις μεθόδους διαχείρισης κινδύνου που επιβάλλεται να υλοποιήσουν κατόπιν των αλλαγών που προτείνει ο Διαχειριστής. . Δηλαδή στον ήδη περιορισμένο -και πρωτόγνωρο για Ευρωπαϊκή αγορά με μοντέλο κεντρικής κατανομής- χρόνο δοκιμαστικής λειτουργίας των νέων αγορών προστίθεται ένας ακόμη παράγοντας αβεβαιότητας και προχειρότητας που θέτει το όλο εγχείρημα υπό αμφισβήτηση.

Για όλους αυτούς τους λόγους, ο Σύνδεσμός μας ζητεί να μην αλλάξει η αντικειμενική συνάρτηση και να παραμείνει ως έχει, διατηρώντας έτσι τη συμμόρφωσή της προς το Ευρωπαϊκό και εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.

Επιπροσθέτως, θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε ένα σημαντικό πρόβλημα που προκύπτει από το χρονοδιάγραμμα της ΔΕΠ. Η Λήξη Προθεσμίας Υποβολής Προσφορών (Gate Closure Time) της ΔΕΠ1 είναι στις 17:30 (ΕΕΤ) ενώ τα αποτελέσματα δημοσιεύονται 45 λεπτά αργότερα. Δεδομένων των υποχρεώσεων των Παρόχων Υπηρεσιών Εξισορρόπησης μονάδων με καύσιμο Φυσικό Αέριο (Φ.Α.) σε σχέση με τις προθεσμίες που αφορούν τις Αγορές Αερίου, πιστεύουμε ότι τόσο το παραπάνω Gate όσο και γενικότερα το χρονοδιάγραμμα λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να εναρμονιστεί με το αντίστοιχο του Αερίου. Συγκεκριμένα, η προθεσμία για τη δέσμευση προημερήσιας δυναμικότητας μεταφοράς Φ.Α. σε δύο από τα τρία Σημεία Εισόδου της χώρας, ήτοι στο Σημείο Διασύνδεσης «ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ» (διασύνδεση Ελλάδας-Βουλγαρίας) και στο Σημείο Διασύνδεσης «ΚΗΠΟΙ» (διασύνδεση Ελλάδας-Τουρκίας) είναι στις 18:00 της ημέρας που προηγείται της ημέρας παράδοσης (D-1). Σημειώνεται ότι η δραστηριότητα των Παρόχων Υπηρεσιών Εξισορρόπησης μονάδων φ.α σε αυτά τα Σημεία είναι αρκετά υψηλή καθώς οι εισαγωγές από αυτά τα Σημεία κάλυψαν το 45 % των αναγκών της ελληνικής αγοράς Φ.Α. το 2019 και το 36 % για το πρώτο εξάμηνο του 2020. Συνεπώς θεωρούμε ότι τα αποτελέσματα της ΔΕΠ1 θα πρέπει να δημοσιεύονται εύλογο χρόνο πριν την παραπάνω προθεσμία δέσμευσης δυναμικότητας.

Επιπλέον, θα πρέπει να αποσαφηνισθεί ο μορφότυπος αρχείου με το οποίο θα υποβάλλουν την πρόβλεψη έγχυσης οι Παραγωγοί ΑΠΕ και οι ΦΟΣΕ, πριν την εκτέλεση κάθε Προγραμματισμένης ΔΕΠ. Τέλος, στο Άρθρο 5.3 δεν είναι σαφές με ποιον αλγόριθμο θα διασφαλιστεί η τυχαία επιλογή ανάμεσα σε προσφορές της ίδιας κατηγορίας τεχνολογίας και του ίδιου ρυθμού ανόδου. Για τον έλεγχο του αλγορίθμου θα πρέπει να δημοσιεύονται στατιστικά στοιχεία για τις

περιπτώσεις όπου εφαρμόστηκαν τα tie-break rules και για τις μονάδες οι οποίες τελικά επιλέχθηκαν για την παροχή Ισχύος Εξισορρόπησης.

Με εκτίμηση

Γιώργος Στάμτσος

Γενικός Διευθυντής